

Załącznik

do Zarządzenia Nr 93/2019
z dnia 19 lipca 2019 roku

**AGENCJA RESTRUKTURYZACJI
I MODERNIZACJI ROLNICTWA**

**WARUNKI UDZIAŁU W „PROGRAMIE DLA SZKÓŁ”
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019**

**Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ul. Poleczki 33
02-822 Warszawa**

Tekst jednolity załącznika do Zarządzenia
Nr 93/2019 Prezesa ARiMR
z dnia 19 lipca 2019 roku

SPIS TREŚCI

I	Wprowadzenie	3
II	Akty prawne	3
III	Definicje	6
IV	Zasady udziału szkół podstawowych w programie	8
V	Zasady zatwierdzania dostawców	13
VI	Wydanie decyzji o zatwierdzeniu	16
VII	Realizacja dostaw	17
VIII	Wnioskowanie o pomoc	19
IX	Działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym	23
X	Ocena programu	25
XI	Kontrola	25
XII	Dodatkowe informacje	26
XIII	Formularze i załączniki	27

I. Wprowadzenie

Cel programu

„Program dla szkół” skierowany jest do dzieci uczęszczających regularnie do szkół podstawowych, tj. dzieci klas I-V szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia oraz klas I - II ogólnokształcących szkół baletowych. Celem „Programu dla szkół” jest trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w ich codziennej diecie na etapie, na którym kształtują się ich nawyki żywieniowe oraz upowszechnianie zdrowej, zbilansowanej diety i wzrost świadomości społecznej w tym zakresie wśród dzieci i rodziców. Program ma również na celu propagowanie zdrowego odżywiania poprzez działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym realizowane w szkołach podstawowych.

II. Akty prawne

II A. Akty prawne UE

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (wraz z późn. zm.).
- 2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/791 z dnia 11 maja 2016 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do programu pomocy dotyczącej dostarczania owoców i warzyw, bananów oraz mleka w placówkach oświatowych.
- 3) Rozporządzenie Rady (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określające środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych (wraz z późn. zm.).
- 4) Rozporządzenie Rady (UE) 2016/795 z dnia 11 kwietnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1370/2013 określające środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych.

- 5) Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2017/39 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych, zwane dalej RWK 2017/39.
- 6) Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2017/40 z dnia 3 listopada 2016 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych oraz zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 907/2014, zwane dalej RDK 2017/40.
- 7) Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (wraz z późn. zm.).
- 8) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (wraz z późn. zm.).
- 9) Decyzja Wykonawcza Komisji nr C(2018) 1762 z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie ostatecznego przydziału pomocy Unii państwom członkowskim na rzecz programu „Owoce i warzywa w szkole” i „Mleko w szkole” na okres od dnia 1 sierpnia 2018 r. do dnia 31 lipca 2019 r.

II B. Akty prawne krajowe

- 1) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 945).
- 2) Ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 935).

- 3) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 724 ze zm.).
- 4) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r., poz. 1457 z późn. zm.).
- 5) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 996 ze zm.);
- 6) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół (Dz. U. z 2017 r., poz. 1713).
- 7) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół (Dz. U. z 2018 r., poz. 1468 z późn. zm.), zwane dalej rozporządzeniem MRiRW.
- 8) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2018/2019 (Dz. U. z 2018 r., poz. 1056), zwane dalej Rozporządzeniem Rady Ministrów.
- 9) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu realizacji w szkołach środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym, które służą prawidłowej realizacji programu dla szkół oraz upowszechniają wśród dzieci zdrowe nawyki żywieniowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 1659 z późn. zm.).
- 10) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2002 r., Nr 46, poz. 432, z późn. zm.).
- 11) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1603 ze zm);
- 12) Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, z późn. zm.).

- 13) Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017, poz. 1853).
- 14) Ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2018 r., poz. 1154).
- 15) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2018 r., poz. 2233 ze zm.).

II C. Inne dokumenty

Strategia krajowa dotycząca realizacji w Rzeczypospolitej Polskiej Programu dla szkół w latach szkolnych 2017/2018 - 2022/2023.

III. Definicje

1. **SZKOŁA PODSTAWOWA** - szkoła podstawowa określona w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty lub w ustawie z dnia 14-12-2016 r. Prawo oświatowe, ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia oraz ogólnokształcąca szkoła baletowa, o których mowa w § 2 rozporządzenia MRiRW.
ZATWIERDZONA SZKOŁA PODSTAWOWA - szkoła, określona w art. 5 ust. 2 lit. a Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/40, o której mowa w § 4 rozporządzenia MRiRW, posiadająca zatwierdzenie Dyrektora OT KOWR do udziału w programie w zakresie określonym w art. 5 ust. 1 lit. a RDK 2017/40, tj. organizacji dostaw owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych.
2. **UPRAWNIENI BENEFICJENCI** - dzieci regularnie uczęszczające do klas I-V szkół podstawowych, ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia oraz klas I - II ogólnokształcących szkół baletowych, których rodzice lub opiekunowie prawni wyrazili zgodę na udział w programie oraz prowadzonej ocenie „Programu dla szkół” określone w § 2 rozporządzenia MRiRW.
3. **ZATWIERDZENI DOSTAWCY** - podmioty, określone w art. 5 ust. 2 lit. c - e Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/40, o których mowa w § 4 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2017 r., posiadające zatwierdzenie do udziału w programie w zakresie określonym w art. 5 ust. 1 lit. a ww. rozporządzenia KE, tj. organizacji dostaw owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych wydane przez Dyrektora OT KOWR.

4. **ZATWIERDZONE PODMIOTY DO REALIZACJI DZIAŁAŃ Z ZAKRESU PROMOCJI I/LUB OCENY PROGRAMU** - podmioty, określone w art. 5 ust. 2 lit. e Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/40 z dnia 3 listopada 2016 r., które uzyskały zatwierdzenie w zakresie określonym w art. 5 ust. 1 lit. b lub c ww. rozporządzenia, tj. do realizacji działań z zakresu promocji i/lub oceny programu.
5. **PORCJA OWOCOWA - WARZYWNA** - składa się z jednego produktu owocowo-warzywnego (tj. jednego owocu albo jednego warzywa określonego w rozporządzeniu MRiRW), które jednorazowo w dniu szkolnym otrzymuje dziecko biorące udział w „Programie dla szkół”.
6. **PORCJA MLECZNA** - składa się z jednego produktu mlecznego (tj. mleka albo przetworu mlecznego określonego w rozporządzeniu MRiRW), które jednorazowo w dniu szkolnym otrzymuje dziecko biorące udział w „Programie dla szkół”.
7. **OKRES UDOSTĘPNIANIA** - 12 wybranych tygodni rozpoczynających się i kończących w danym semestrze danego roku szkolnego, podczas których owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne udostępniane są dzieciom z klas I-V szkół podstawowych, ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia i klas I - II ogólnokształcących szkół baletowych we wskazanym okresie w poszczególnych województwach, tj.:

1) w I semestrze roku szkolnego 2018/2019:

- a) **17.09.2018 r. – 11.01.2019 r.** - województwo: kujawsko - pomorskie, lubuskie, małopolskie, świętokrzyskie, wielkopolskie,
- b) **17.09.2018 r. - 18.01.2019 r.** - województwo: podlaskie, warmińsko-mazurskie,
- c) **17.09.2018 r. - 25.01.2019 r.** - województwo: dolnośląskie, mazowieckie, opolskie, zachodniopomorskie,
- d) **17.09.2018 r. - 08.02.2019 r.** - województwo: lubelskie, łódzkie, podkarpackie, pomorskie, śląskie,

2) w II semestrze roku szkolnego 2018/2019:

- a) **28.01.2019 r. - 14.06.2019 r.** - województwo: kujawsko - pomorskie, lubuskie, małopolskie, świętokrzyskie, wielkopolskie,
- b) **04.02.2019 r. - 14.06.2019 r.** - województwo: podlaskie, warmińsko-mazurskie,
- c) **11.02.2019 r. - 14.06.2019 r.** - województwo: dolnośląskie, mazowieckie, opolskie, zachodniopomorskie,

d) **25.02.2019 r. - 14.06.2019 r.** - województwo: lubelskie, łódzkie, podkarpackie, pomorskie, śląskie.

3) W przypadku szkół podstawowych, w których w kwietniu 2019 r. był prowadzony strajk nauczycieli, okresy udostępnienia, o których mowa w pkt 7 ppkt 2) lit. a-d) trwają do dnia **19 czerwca 2019 r.**

W II semestrze roku szkolnego 2018/2019 porcje mogą być udostępniane w okresie udostępniania obejmującym 9, 10 albo 11 tygodni.

8. **WŁAŚCIWY MIEJSCOWO DYREKTOR OT KOWR** - w rozumieniu „Warunków” jest to Dyrektor Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa właściwy ze względu na miejsce siedziby podmiotu, położenia szkoły podstawowej ubiegającego/cej się o zatwierdzenie/szkoły podstawowej biorącej udział w programie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa.

9. **OSOBA UPRAWNIONA DO REPREZENTOWANIA SZKOŁY PODSTAWOWEJ** – szkołę reprezentuje dyrektor, w przypadku jego nieobecności zastępuje go wicedyrektor, a w szkołach i placówkach, w których nie utworzono stanowiska wicedyrektora – inny nauczyciel tej szkoły lub placówki, wyznaczony przez organ prowadzący (zgodnie z art. 39 ust. 7 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 14-12-2016 r. Prawo oświatowe).

10. **OSOBA/Y UPRAWNIONA/E DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU UBIEGAJĄCEGO SIĘ O ZATWIERDZENIE** – osoba/y uprawniona/e do reprezentowania podmiotu na podstawie odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego lub zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej lub innego dokumentu potwierdzającego formę prawną podmiotu.

11. **ROK SZKOLNY** – oznacza okres od dnia 1 sierpnia do 31 lipca następnego roku (zgodnie z art. 1 ust. 2 Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2017/39 z dnia 3 listopada 2016 r.).

IV. Zasady udziału szkół podstawowych w programie

12. Szkoły podstawowe zainteresowane udziałem w „Programie dla szkół” mogą:

- 1) podpisać umowę z zatwierdzonym dostawcą, który będzie dostarczał owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne do szkoły, lub
- 2) uzyskać zatwierdzenie Dyrektora OT KOWR i samodzielnie pozyskiwać i udostępniać owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne uprawnionym

beneficjentom oraz wnioskować do OT KOWR o pomoc za udostępnione produkty.

13. Szkoła podstawowa zainteresowana udziałem w programie na zasadach określonych w pkt 12 ppkt 1 zawiera *Umowę nieodpłatnego dostarczania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych do szkoły podstawowej w ramach „Programu dla szkół”*:

- na formularzu będącym załącznikiem VIII do „Warunków” (udostępnionym na stronie internetowej KOWR zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia MRiRW),
- wyłącznie z jednym zatwierdzonym dostawcą w ramach jednego komponentu lub jednym zatwierdzonym dostawcą w ramach obu komponentów z opublikowanego na stronie internetowej KOWR *Wykazu zatwierdzonych dostawców biorących udział w programie* (zgodnie z § 7 ww. rozporządzenia MRiRW),
- na dany semestr roku szkolnego.

14. Szkoła podstawowa zainteresowana udziałem w programie na zasadach określonych w pkt 12 ppkt 2 składa Wniosek o zatwierdzenie szkoły podstawowej do udziału w „Programie dla szkół” na formularzu stanowiącym załącznik II do „Warunków” zawierającym oświadczenia i zobowiązania szkoły podstawowej określone w przepisach UE i krajowych (opracowanym i udostępnionym na stronie internetowej KOWR zgodnie z § 5 ust. 4 rozporządzenia MRiRW).

15. Szkoła podstawowa biorąca udział w „Programie dla szkół” zobowiązana jest do:

- 1) zapoznania się i przestrzegania „Warunków” oraz innych przepisów UE i krajowych obowiązujących w poszczególnych latach szkolnych,
- 2) odbierania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych od zatwierdzonych dostawców, bezpłatnego udostępniania ich dzieciom zgodnie z obowiązującymi dla danego semestru roku szkolnego warunkami i wymaganiami dotyczącymi udostępniania ww. produktów, opublikowaną przez KOWR *Informacją o łącznej liczbie porcji otrzymywanych przez jedno dziecko w ramach „Programu dla szkół”* oraz umowami - **dotyczy wyłącznie szkoły podstawowej, która podpisała umowę z zatwierdzonym dostawcą**,
- 3) każdorazowego sprawdzenia ilości i jakości dostarczonych produktów. W przypadku, gdy dostarczone owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne nie spełniają wymagań jakościowych lub ich wygląd/zapach budzą jakiegokolwiek wątpliwości dotyczące świeżości i przydatności do spożycia nie powinny zostać

przyjęte przez szkołę. Szkoła ma obowiązek odmówić przyjęcia takich produktów, nie potwierdzać odbioru na dokumentach towarzyszących dostawie i zgłosić taką sytuację do dostawcy (**dotyczy wyłącznie szkoły podstawowej, która podpisała umowę z zatwierdzonym dostawcą**) i Oddziału Terenowego KOWR.

- 4) składania oświadczeń dotyczących udziału w programie w danym semestrze roku szkolnego (zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia MRiRW na formularzu opracowanym i udostępnionym na stronie internetowej KOWR, stanowiącym załącznik III do „Warunków” w terminie określonym w załączniku VI do „Warunków”) - **dotyczy wyłącznie zatwierdzonych szkół podstawowych,**
- 5) zapewnienia prawidłowego wykorzystania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych, zgodnie z zasadami określonymi w stosownych przepisach UE i krajowych, w tym zapewnienia, że owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne:
 - a) nie będą wykorzystywane do przygotowania regularnych posiłków szkolnych,
 - b) nie będą wykorzystywane do zastępowania produktów, które są częścią regularnych płatnych posiłków szkolnych,
 - c) będą spożywane w trakcie zajęć szkolnych, na terenie szkoły podstawowej wyłącznie przez uprawnionych beneficjentów,
- 6) zapewnienia prawidłowego wykorzystania produktów finansowych w ramach programu zgodnie z zasadami określonymi w stosownych przepisach UE i krajowych, w tym zapewnienia, iż porcje owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych, które zostaną objęte wnioskiem o pomoc zostaną spożyte przez uprawnionych beneficjentów (RDK 2017/40 art. 6 ust.1 lit. a) - **dotyczy tylko zatwierdzonych szkół podstawowych,**
- 7) zakupu owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych, a także udostępniania ich dzieciom zgodnie z obowiązującymi warunkami i wymaganiami dotyczącymi udostępniania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych określonymi w załączniku do rozporządzenia MRiRW, opublikowaną przez KOWR *Informacją o łącznej liczbie porcji otrzymywanych przez jedno dziecko w ramach „Programu dla szkół”* oraz oświadczeniem zatwierdzonej szkoły podstawowej - **dotyczy wyłącznie zatwierdzonych szkół podstawowych,**
- 8) prowadzenia ewidencji dostarczonych i udostępnionych owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych w ramach programu, zgodnie z formularzem

udostępnionym na stronie internetowej KOWR stanowiącym załącznik VA do „Warunków”,

Ewidencja powinna zawierać co najmniej następujące informacje:

- a) daty i ilości poszczególnych rodzajów owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych dostarczonych do szkoły przez zatwierzonego dostawcę,
- b) daty i ilości poszczególnych rodzajów owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnionych dzieciom,
- c) liczbę dzieci uczestniczących w programie,

Na wniosek KOWR szkoła podstawowa ma obowiązek przekazania kserokopii ww. ewidencji do KOWR bezpośrednio lub za pośrednictwem dostawcy. Ewidencja prowadzona przez szkołę podstawową jest przedmiotem kontroli na miejscu przeprowadzanej przez KOWR lub inne uprawnione służby,

- 9) sporządzenia - na podstawie ewidencji określonej w ppkt 8 i przekazania zatwierzonemu dostawcy oświadczeń o liczbie porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnionych dzieciom w danym okresie (obejmującym 6 lub 12 tygodni udostępniania albo 9,10,11 tygodni udostępniania w przypadku, o którym mowa w pkt 7 ppkt 3)), na formularzu stanowiącym załącznik V do „Warunków” - **dotyczy wyłącznie szkoły podstawowej, która podpisała umowę z zatwierdzonym dostawcą,**
- 10) sporządzenia oświadczeń, w przypadku gdy szkoła brała udział w strajku nauczycieli w kwietniu 2019 r., na formularzu stanowiącym załącznik XI do „Warunków”
- 11) przeprowadzenia w ramach realizacji programu działań towarzyszących o charakterze edukacyjnym (przynajmniej dwa działania w każdym semestrze roku szkolnego),
- 12) umożliwienia przeprowadzenia oceny programu oraz udziału w prowadzonej ocenie,
- 13) umieszczenia w widocznym miejscu, w pobliżu głównego wejścia do budynku szkoły europejskiego plakatu, informującego, że spożycie owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych jest dofinansowane przez Unię Europejską, spełniającego wymagania określone w załączniku do RDK 2017/40,
- 14) informowania dostawcy, z którym zawarto umowę o wszelkich zmianach mających wpływ na realizację programu, w tym realizację dostaw owoców

i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych do szkoły, w szczególności o zmianie liczby dzieci uczestniczących w programie (zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale VII) oraz dokonywania pisemnych zmian w umowie, w szczególności w zakresie liczby dzieci uczestniczących w programie,

- 15) występowania do dyrektora oddziału terenowego KOWR właściwego ze względu na miejsce siedziby dostawcy (w porozumieniu z dostawcą)/położenia zatwierdzonej szkoły o objęcie uczestnictwem w programie dodatkowych dzieci,
- 16) sporządzenia na żądanie KOWR dodatkowych dokumentów związanych z udziałem w „Programie dla szkół”,
- 17) przekazania KOWR danych niezbędnych do monitorowania programu, w tym m.in. przekazania na formularzu stanowiącym załącznik IX do „Warunków” informacji o rodzaju i formie przeprowadzonych działań towarzyszących,
- 18) przechowywania wszelkiej dokumentacji związanej z „Programem dla szkół” przez minimum 5 lat (okres przechowywania dokumentów liczy się od początku roku następującego po roku, którego dotyczą), w tym:
 - a) deklaracji rodziców/opiekunów prawnych wyrażających zgodę na udział dzieci w programie i prowadzonej ocenie programu, lub innych dokumentów w tej sprawie,
 - b) umów zawartych z zatwierdzonymi dostawcami - **dotyczy wyłącznie szkoły podstawowej, która podpisała umowę z zatwierdzonym dostawcą,**
 - c) dokumentów potwierdzających każdą zrealizowaną dostawę (np. dokumenty WZ) – **dotyczy wyłącznie szkoły podstawowej, która podpisała umowę z zatwierdzonym dostawcą,**
 - d) kopii oświadczeń o liczbie porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnionych dzieciom, przekazanych zgodnie z zawartą umową zatwierdzonemu dostawcy – **dotyczy wyłącznie szkoły podstawowej, która podpisała umowę z zatwierdzonym dostawcą,**
 - e) kopii oświadczeń dotyczących udziału szkoły podstawowej w strajku nauczycieli w kwietniu 2019 r.
 - f) ewidencji dostarczonych i udostępnionych owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych, o której mowa w ppkt 8,
 - g) dokumentacji związanej z przeprowadzeniem działań towarzyszących o charakterze edukacyjnym,

- 19) poddania się wszelkim kontrolom i czynnościom sprawdzającym przeprowadzanym przez komórki organizacyjne pionu kontrolnego KOWR oraz inne upoważnione instytucje, w celu dokonania oceny należytego przestrzegania warunków realizacji „Programu dla szkół” oraz przepisów UE i krajowych, w szczególności kontrolom dokumentacji i kontrolom na miejscu (RWK 2017/39 art. 10),
- 20) zwrotu wszelkiej nienależnie wypłaconej kwoty pomocy w odniesieniu do danych ilości produktów, jeżeli ustalono, że produkty nie zostały rozdzielone wśród dzieci lub nie kwalifikują się do objęcia pomocą wraz z odsetkami liczonymi jak od zaległości podatkowych (RDK 2017/40 art. 6 ust. 1 lit. c). Szkoła podstawowa zobowiązana jest do naliczenia i zapłaty odsetek od zaległości podatkowych naliczonych oddzielnie od kwoty finansowanej z EFRG i kwoty finansowanej z budżetu krajowego za okres od dnia upływu terminu zwrotu płatności do daty zwrotu lub odliczenia (art. 7 ust. 1-3 RWK 809/2014) - **dotyczy wyłącznie zatwierdzonych szkół podstawowych**,
- 21) w przypadku nieprawidłowych płatności, które nie są wynikiem oczywistych błędów oraz w przypadku stwierdzenia nadużycia lub ciężkiego zaniedbania, za które odpowiedzialność ponosi zatwierdzona szkoła podstawowa, oprócz zwrotu nienależnie wypłaconych kwot, zwrotu kwoty odpowiadającej różnicy między kwotą pierwotnie wypłaconą a kwotą, do której jest uprawniona (RDK 2017/40 art. 8) - **dotyczy wyłącznie zatwierdzonych szkół podstawowych**.

V. Zasady zatwierdzania dostawców

17. O zatwierdzenie dostawcy do udziału w programie w zakresie organizacji dostaw owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych wydawanego przez Dyrektora OT KOWR mogą ubiegać się następujące podmioty, tj.:
- a) dostawca lub dystrybutor produktów,
 - b) organizacja występująca w imieniu przynajmniej jednej szkoły podstawowej lub organów odpowiedzialnych za edukację i powołanych specjalnie w tym celu,
 - c) wszelkie inne jednostki publiczne lub prywatne zaangażowane w zapewnianie dostaw produktów i zarządzanie nimi.
18. Podmioty ubiegające się o zatwierdzenie, zobowiązane są prowadzić działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa lub obrotu owocami i warzywami lub mlekiem/ przetworami mlecznymi co najmniej od 6 miesięcy oraz dysponować niezbędnymi

wyposażeniem (tj. zapleczem organizacyjnym) zapewniającym prawidłowe przeprowadzenie działań związanych z zakupem, przygotowaniem dostaw oraz dostawą owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych.

19. Podmioty określone w pkt 17, które zostały zatwierdzone do udziału w programie „Owoce i warzywa w szkole” na podstawie art. 19a ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynku owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz.U. z 2019 r., poz. 935 ze zm.), uznaje się za podmioty zatwierdzone do udziału w „Programie dla szkół” w ramach realizacji dostaw produktów owocowo-warzywnych (tzw. komponentu owocowo - warzywnego).
20. Podmioty określone w pkt 17, które zostały zatwierdzone do udziału w programie „Mleko w szkole” (wpis do rejestru podmiotów ubiegających się o dopłaty) na podstawie art. 45b ust. 1 pkt 1 ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych uznaje się za podmioty zatwierdzone do udziału w „Programie dla szkół” w ramach realizacji dostaw mleka i przetworów mlecznych (tzw. komponentu mlecznego).
21. W celu uzyskania zatwierdzenia podmiot powinien złożyć do właściwego miejscowo Dyrektora OT KOWR *Wniosek o zatwierdzenie dostawcy do udziału w „Programie dla szkół”* na formularzu stanowiącym załącznik I do „Warunków” - **dotyczy dostawców, którzy nie posiadają zatwierdzenia do udziału w „Programie dla szkół” w ramach danego komponentu.**
22. Zatwierdzeni dostawcy biorący udział w „Programie dla szkół”, zobowiązani są:
 - 1) zawrzeć *Umowę nieodpłatnego dostarczania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych do szkoły podstawowej w ramach „Programu dla szkół”* na formularzu będącym załącznikiem VIII do „Warunków” (udostępnionym na stronie internetowej KOWR zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia MRiRW), na dany semestr roku szkolnego, uwzględniając zakres posiadanego zatwierdzenia do udziału w „Programie dla szkół”,
 - 2) złożyć do właściwego miejscowo Dyrektora OT KOWR kopie umów zawartych ze szkołami podstawowymi w terminie określonym w załączniku VI do „Warunków” (kopie umów mogą być składane w formie papierowej lub elektronicznej za pośrednictwem udostępnionego systemu informatycznego),
 - 3) zapoznać się i przestrzegać „Warunków” oraz innych przepisów UE i krajowych obowiązujących w poszczególnych latach szkolnych,

- 4) zapewnić prawidłowe wykorzystanie produktów finansowanych w ramach programu zgodnie z zasadami określonymi w stosownych przepisach UE i krajowych, w tym zapewnienia, iż porcje owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych, które zostaną objęte wnioskiem o pomoc zostały spożyte przez uprawnionych beneficjentów objętych danym wnioskiem o pomoc (RDK 2017/40 art. 6 ust. 1 lit a),
- 5) dokonywać zmian w umowie, o której mowa w pkt 22 ppkt 1 w szczególności w zakresie liczby dzieci uczestniczących w programie w formie pisemnej,
- 6) poinformować szkołę podstawową i zobowiązać ją do prawidłowego wykorzystania dostarczonych owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych, zgodnie z przepisami UE i krajowymi, tj. ww. produkty:
 - a) nie będą wykorzystywane do przygotowania regularnych posiłków szkolnych,
 - b) nie będą wykorzystywane do zastępowania produktów, które są częścią regularnych płatnych posiłków szkolnych,
 - c) będą spożywane w trakcie zajęć szkolnych, na terenie szkoły podstawowej wyłącznie przez uprawnionych beneficjentów,
 - d) będą udostępniane w każdym tygodniu w ilości zgodnej z obowiązującymi warunkami i wymaganiami dotyczącymi udostępniania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych (m.in. w zakresie częstotliwości dostaw, rodzaju, ilości i jakości produktów) oraz opublikowaną przez KOWR *Informacją o łącznej liczbie porcji otrzymywanych przez jedno dziecko w ramach „Programu dla szkół”*,
- 7) dostarczać do szkoły podstawowej różnorodne porcje owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych zgodnie z obowiązującymi warunkami i wymaganiami dotyczącymi udostępniania ww. produktów, zawartymi umowami o których mowa w ppkt 1 oraz opublikowaną przez KOWR „Informacją”,
- 8) dostarczać do szkół podstawowych wraz z porcjami owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych dokumenty potwierdzające każdą zrealizowaną dostawę ww. produktów (np. dokumenty WZ),
- 9) prowadzić ewidencję zawierającą (RDK 2017/40 art.6 ust. 2):
 - a) nazwy i adresy szkół podstawowych, do których dostarczane są owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne,

- b) ilości poszczególnych rodzajów owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych, a także daty ich dostarczenia,
- 10) prowadzić dokumentację, w tym magazynową oraz finansowo - księgową dotyczącą działań związanych z realizacją dostaw owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych do szkół podstawowych w ramach „Programu dla szkół”, zawierającą m.in.:
- a) umowy zawarte ze szkołami podstawowymi na dostawy owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych w ramach „Programu dla szkół”,
 - b) faktury, rachunki lub inne dokumenty finansowo-księgowe potwierdzające ilości i ceny/koszt dostarczonych produktów, materiałów lub usług oraz pokwitowaniem, dowodem płatności lub innym równoważnym dokumentem.
- 11) powiadamiać właściwego Dyrektora OT KOWR o wszelkich zmianach mających wpływ na administrowanie „Programem dla szkół”, w tym m.in. rezygnacji z udziału w programie,
- 12) sporządzać na żądanie KOWR dodatkowe dokumenty związane z udziałem w „Programem dla szkół” (RDK 2017/40 art.6 ust.1 lit. e),
- 13) składać wnioski o pomoc obejmujące wyłącznie dostarczone do szkoły podstawowej owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne, które zostały udostępnione zgodnie z obowiązującymi warunkami i wymaganiami określonymi w załączniku do rozporządzenia MRiRW oraz opublikowaną przez KOWR „Informacją”,
- 14) przechowywać wszelką dokumentację związaną z „Programem dla szkół” określoną w „Warunkach” przez okres minimum 5 lat,
- 15) poddać się wszelkim kontrolom i czynnościom sprawdzającym przeprowadzanym przez komórki organizacyjne pionu kontrolnego KOWR oraz inne upoważnione instytucje, w celu dokonania oceny należytego przestrzegania warunków realizacji „Programu dla szkół” oraz dotyczących go przepisów UE i krajowych, w szczególności kontrolom dokumentacji i kontrolom na miejscu (RWK 2017/39 art.10),
- 16) zwrócić wszelką nienależnie wypłaconą kwotę pomocy wraz z odsetkami liczonymi jak od zaległości podatkowych w odniesieniu do danych ilości produktów, jeżeli ustalono, że produkty nie zostały rozdzielone wśród dzieci

lub nie kwalifikują się do objęcia pomocą (RDK 2017/40 art.6 ust.1 lit. c). Dostawca zobowiązany jest do naliczenia i zapłaty odsetek od zaległości podatkowych naliczonych oddzielnie od kwoty finansowanej z EFRG i kwoty finansowanej z budżetu krajowego za okres od dnia upływu terminu zwrotu płatności do daty zwrotu lub odliczenia (art. 7 ust. 1-3 RWK 809/2014).

17)w przypadku nieprawidłowych płatności, które nie są wynikiem oczywistych błędów oraz w przypadku stwierdzenia nadużycia lub ciężkiego zaniedbania, za które odpowiedzialność ponosi wnioskodawca, oprócz zwrotu nienależnie wypłaconych kwot, zwrócić kwotę odpowiadającą różnicy między kwotą pierwotnie wypłaconą a kwotą, do której jest uprawniony (RDK 2017/40 art. 8).

VI. Wydanie decyzji o zatwierdzeniu

23.Zatwierdzenie do udziału w „Programie dla szkół” może uzyskać podmiot, który zastał wpisany do ewidencji producentów ARiMR (posiada numer identyfikacyjny EP), o której mowa w ustawie o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Zasady nadawania numeru identyfikacyjnego

Zasada podstawowa – w przypadku małżonków oraz podmiotów będących współposiadaczami gospodarstwa rolnego, nadaje się jeden numer identyfikacyjny osobie, na którą współmałżonek lub współposiadacz wyraził pisemną zgodę. Oznacza to, że:

- a) osoba fizyczna pozostająca w związku małżeńskim, może zostać wpisana do ewidencji producentów i uzyskać numer identyfikacyjny, jeżeli małżonek wyrazi na to pisemną zgodę, oraz
- b) współposiadacz gospodarstwa rolnego może zostać wpisany do ewidencji producentów i otrzymać numer identyfikacyjny, jeżeli pozostali współposiadacze wyrażą na to pisemną zgodę.

Zasada alternatywna – niezależnie od zasady podstawowej, możliwe jest nadanie odrębnego numeru identyfikacyjnego, jeżeli Wnioskodawca prowadzi samodzielnie odrębne gospodarstwo rolne stanowiące zorganizowaną całość gospodarczą. W przypadku złożenia takiej deklaracji, Wnioskodawca jest zobowiązany do wskazania dowodów potwierdzających tę okoliczność. Dowody (np. dokumenty) powinny zostać dołączone do wniosku o wpis do ewidencji producentów.

Producent jest obowiązany do zgłoszenia każdej zmiany danych zawartych we wniosku o wpis do ewidencji producentów, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmiany. Zgłoszenia zmiany danych, dokonuje się na formularzu wniosku o wpis do ewidencji producentów, wybierając cel zgłoszenia – zmiana danych. Wniosek o wpis do ewidencji producentów złożony w celu zmiany danych powinien być wypełniony kompletnie, tzn. niedopuszczalne jest stosowanie zamiast właściwych danych zwrotów takich jak: bez zmian, nie dotyczy, rozdzielnosc majątkowa itp. Oznacza to,

iż każdorazowo wniosek złożony w celu zmiany danych musi zawierać komplet informacji wymaganych w tym wniosku.

W przypadku zmiany danych nie jest wymagana pisemna zgoda współmałżonka lub współposiadacza gospodarstwa rolnego.

24. Wniosek o zatwierdzenie dla swej ważności musi być podpisany przez osobę uprawnioną do reprezentowania dostawcy/szkoły podstawowej.

25. W przypadku, gdy wniosek o zatwierdzenie dostawcy/szkoły podstawowej:

- a) został złożony przez uprawniony podmiot spełniający wymagania określone w pkt 1 albo w pkt 3,
- b) jest poprawnie sporządzony,
- c) spełnia wszystkie wymagania.

Dyrektor OT KOWR wydaje *Decyzję o zatwierdzeniu dostawcy/szkoły podstawowej do udziału w „Programie dla szkół”*.

26. W przypadku, gdy wniosek o zatwierdzenie dostawcy/szkoły podstawowej został złożony przez nieuprawniony podmiot Dyrektor OT KOWR wydaje *Decyzję o odmowie zatwierdzenia do udziału w „Programie dla szkół”*.

27. W przypadku, gdy wniosek o zatwierdzenie nie spełnia określonych wymagań właściwy Dyrektor OT KOWR sporządza dla dostawcy/szkoły podstawowej *Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych we wniosku o zatwierdzenie do udziału w „Programie dla szkół”*. W przypadku nie usunięcia wskazanych braków w wyznaczonym terminie Dyrektor OT KOWR pozostawia wniosek bez rozpoznania.

28. KOWR prowadzi i umieszcza na stronie internetowej www.kowr.gov.pl *Wykaz zatwierdzonych dostawców biorących udział w „Programie dla szkół”* zawierający dane zatwierdzonych podmiotów określonych w pkt 17 „Warunków”.

VII. Realizacja dostaw

29. KOWR w oparciu o dane określone w umowach nieodpłatnego dostarczania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych zawieranych między zatwierdzonymi dostawcami a szkołami podstawowymi oraz oświadczeniach zatwierdzonych szkół podstawowych określa ogólną liczbę dzieci biorących udział w „Programie dla szkół” w danym semestrze roku szkolnego. W ww. umowach zawarte są wstępne liczby dzieci, które będą brały udział w „Programie dla szkół”.

- 1) W związku z powyższym w trakcie trwania roku szkolnego, w przypadku zatwierdzonej szkoły podstawowej dyrektor placówki oświatowej może wystąpić do Dyrektora OT KOWR, właściwego ze względu na miejsce położenia szkoły, o objęcie udziałem w programie dzieci z grupy docelowej, które nie zostały objęte oświadczeniem zatwierdzonej szkoły podstawowej,
- 2) W związku z powyższym w trakcie trwania roku szkolnego, w przypadku szkoły podstawowej, która ma zawartą umowę z zatwierdzonym dostawcą, gdy w ciągu okresu udostępniania liczba dzieci biorących udział w „Programie dla szkół” zwiększy się lub zmniejszy szkoła ma obowiązek poinformowania o każdej takiej zmianie dostawcę,
 - a) w przypadku, gdy w trakcie trwania roku szkolnego nastąpią zmiany liczby dzieci uczestniczących w programie zgłoszone przez szkołę do dostawcy **nieprzekraczające łącznej liczby dzieci określonej we wszystkich umowach zawartych przez danego dostawcę** ze szkołami, zmiany te nie wymagają zgłaszania do Dyrektora OT KOWR – w takiej sytuacji w trakcie trwania okresu udostępniania dyrektorzy szkół podstawowych zgłaszają i uzgadniają pisemnie z dostawcą zmiany w liczbie dzieci biorących udział w programie,
 - b) w przypadku, gdy w trakcie trwania roku szkolnego nastąpią zmiany liczby dzieci uczestniczących w programie zgłoszone przez szkołę do dostawcy **przekraczające łączną liczbę dzieci określoną we wszystkich umowach zawartych przez danego dostawcę** ze szkołami, w celu uwzględnienia dodatkowych dzieci dyrektor szkoły podstawowej w porozumieniu z dostawcą powinien wystąpić do Dyrektora OT KOWR właściwego ze względu na miejsce siedziby dostawcy o objęcie uczestnictwem w programie dzieci, które nie zostały ujęte w umowie.
- 3) Wniosek o objęcie dodatkowych dzieci „Programem dla szkół” może zostać złożony na formularzu będącym załącznikiem X do „Warunków”.
- 4) W przypadku dostępności wolnych środków finansowych Dyrektor OT KOWR, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku szkoły podstawowej potwierdza możliwość objęcia udziałem w programie dodatkowych dzieci. Ww. potwierdzenie przekazywane jest zarówno do wnioskującej szkoły

podstawowej, jak i do zainteresowanego dostawcy – w przypadku szkoły, która ma zawartą umowę z dostawcą.

5) Wszelkie zmiany dotyczące zwiększenia lub zmniejszenia liczby dzieci biorących udział w „Programie dla szkół” muszą być uzgodnione pisemnie w postaci zmian do umowy i zaczynają obowiązywać od tygodnia następującego po tygodniu, w którym uzgodniono zmiany i wprowadzono pisemnie do umowy.

30. KOWR opublikuje na stronie internetowej www.kowr.gov.pl Informację o łącznej liczbie porcji otrzymywanych przez jedno dziecko w ramach „Programu dla szkół” w terminie określonym w załączniku VI do „Warunków”.

31. Owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne są udostępniane dzieciom zgodnie z obowiązującymi warunkami i wymaganiami dotyczącymi udostępniania ww. produktów, a także opublikowaną przez KOWR (zgodnie z rozporządzeniem MRiRW) *Informacją o łącznej liczbie porcji otrzymywanych przez jedno dziecko w ramach „Programu dla szkół”*.

Za jakość owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnianych uprawnionym beneficjentom w ramach programu odpowiedzialny/na jest zatwierdzony/na dostawca/szkoła podstawowa.

VIII. Wnioskowanie o pomoc

32. W celu uzyskania pomocy z tytułu nieodpłatnego udostępniania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych w ramach programu zatwierdzeni dostawcy/zatwierdzone szkoły podstawowe powinni złożyć do właściwego miejscowo Dyrektora OT KOWR *Wniosek o pomoc* na formularzu stanowiącym załącznik IV do „Warunków”. W przypadku, o którym mowa w pkt 7 ppkt 3) do wniosku o pomoc zatwierdzona szkoła podstawowa dołącza oświadczenie o przeprowadzeniu strajku przez nauczycieli na formularzu stanowiącym załącznik XI do „Warunków” (udostępnionym na stronie internetowej KOWR zgodnie z § 10 ust. 4 rozporządzenia MRiRW).

33. Wniosek o pomoc może zostać złożony **po pierwszych 6 tygodniach udostępniania lub po zakończeniu całego 12 tygodniowego okresu udostępniania w danym semestrze** w terminie trzech miesięcy po zakończeniu udostępniania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych w okresie, którego dotyczy wniosek.

W przypadku wniosków o pomoc składanych dwukrotnie za dany semestr, zatwierdzony dostawca zobowiązany jest złożyć wniosek o pomoc po pierwszych **6** tygodniach udostępniania, a następnie po kolejnych **12** tygodniach udostępniania **obejmujący szkoły podstawowe, które ujęte były w jednym wniosku dotyczącym pierwszych 6 tygodni udostępniania.**

Wniosek o pomoc może być złożony po upływie **pierwszych 6 i wszystkich tygodni**, w których w drugim semestrze roku szkolnego 2018/2019 zostały zrealizowane dostawy, albo po upływie **wszystkich tygodni**, w których zostały zrealizowane dostawy - **dotyczy szkół podstawowych, w których miał miejsce strajk nauczycieli w kwietniu 2019 r. (zgodnie z § 10 ust. 1a rozporządzenia MRiRW).**

34. Do wniosku o pomoc zatwierdzony dostawca zobowiązany jest

a) dołączyć oświadczenia szkół podstawowych o liczbie porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnionych dzieciom - wystawione przez szkoły (do których dostawca realizował dostawy zgodnie z zawartymi umowami, o których mowa w pkt 22 ppkt 1), na formularzu stanowiącym załącznik V do „Warunków” (udostępnionym na stronie internetowej KOWR zgodnie z § 10 ust. 4 rozporządzenia MRiRW). Oświadczenie szkoły podstawowej o liczbie porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnionych dzieciom powinno zostać podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania szkoły podstawowej, po zakończeniu udostępniania ww. produktów w danym okresie, którego oświadczenie dotyczy.

W przypadku, gdy zatwierdzony dostawca zakończył dostawy owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych do szkół podstawowych w różnych terminach, do danego wniosku o pomoc powinien załączyć oświadczenia szkół podstawowych o liczbie porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnionych dzieciom ze szkół, w których udostępnianie zakończyło się w tym samym tygodniu.

b) dołączyć „Oświadczenie szkoły podstawowej o przeprowadzeniu w niej strajku nauczycieli w kwietniu 2019 r.” (do których dostawca realizował dostawy zgodnie z zawartymi umowami, o których mowa w pkt 22 ppkt 1), na formularzu stanowiącym załącznik XI do „Warunków” (udostępnionym na stronie internetowej KOWR zgodnie z § 10 ust. 4 rozporządzenia MRiRW).

„Oświadczenie szkoły podstawowej o przeprowadzeniu w niej strajku nauczycieli w kwietniu 2019 r.” powinno zostać podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania szkoły podstawowej.

35. Wysokość stawek pomocy z tytułu nieodpłatnego udostępniania produktów wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów wynosi:

- a) **0,75 zł** za jedną porcję owoców/warzyw,
- b) **0,75 zł** za jedną porcję mleka i przetworów mlecznych,

36. Wysokość pomocy określana jest jako iloczyn odpowiedniej stawki pomocy dla 1 porcji oraz liczby porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnionych dzieciom zgodnie z obowiązującymi warunkami i wymaganiami, opublikowaną przez KOWR „Informacją”, umowami oraz oświadczeniami, o którym mowa w „Warunkach”. Wysokość wnioskowanej pomocy nie może być wyższa niż iloczyn odpowiedniej stawki pomocy dla 1 porcji i liczby udostępnionych porcji w okresie rozliczeniowym oraz liczby dzieci wynikającej z *Oświadczenia szkoły podstawowej o liczbie porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnionych dzieciom* (załącznik V).

37. Jeżeli niektóre owoce, warzywa lub mleko i przetwory mleczne nie zostały udostępnione, co najmniej w liczbie określonej w załączniku do ww. rozporządzenia MRiRW pomoc za porcje udostępnione w tym okresie w przeliczeniu na jedno dziecko, przyznaje się i wypłaca w wysokości pomniejszonej o iloczyn:

- 1) różnicy minimalnej liczby porcji obejmujących dany produkt określonej dla danego okresu udostępniania i liczby rzeczywiście udostępnionych porcji, obejmujących ten produkt, oraz
- 2) kwoty stanowiącej:
 - a) 50% stawki pomocy, o której mowa w pkt 35 - w przypadku jabłek, marchwi, papryki słodkiej i kalarepy,
 - b) 100% stawki pomocy, o której mowa w pkt 35 - w przypadku gruszek, śliwek, truskawek i rzodkiewek,
 - c) 200% stawki pomocy, o której mowa w pkt 35 - w przypadku pomidorów,
 - d) 100% stawki pomocy, o której mowa w pkt 35 - w przypadku mleka białego i kefiru naturalnego,
 - e) 120% stawki pomocy, o której mowa w pkt 35 - w przypadku jogurtu naturalnego,

- f) 250% stawki pomocy, o której mowa w pkt 35 - w przypadku serka twarogowego.
38. Jeżeli wniosek, o którym mowa w pkt 32 został złożony do właściwego miejscowo Dyrektora OT KOWR do trzech miesięcy po zakończeniu okresu udostępniania, którego dotyczy wniosek, zatwierdzonemu dostawcy/szkole podstawowej przysługuje pomoc w pełnej wysokości, o której mowa w pkt 36.
39. Jeżeli wniosek, o którym mowa w pkt 32 został złożony do właściwego miejscowo Dyrektora OT KOWR w terminie od 1 do 30 dni po terminie wskazanym w pkt 33 kwota należna z tytułu przyznania pomocy ulegnie zmniejszeniu o 5% (RWK 2017/39 art. 4 ust.5 lit. a).
40. Jeżeli wniosek, o którym mowa w pkt 32 został złożony do właściwego miejscowo Dyrektora OT KOWR w terminie od 31 do 60 dni po terminie wskazanym w pkt 33 kwota należna z tytułu przyznania pomocy ulegnie zmniejszeniu o 10% (RWK 2017/39 art. 4 ust.5 lit. b).
41. Jeżeli wniosek, o którym mowa w pkt 32 został złożony do właściwego miejscowo Dyrektora OT KOWR w terminie przekraczającym termin wskazany w pkt 33 o więcej niż 60 dni, kwota należna z tytułu przyznania pomocy ulegnie zmniejszeniu o kolejny 1% za każdy następny dzień obliczany w stosunku do pozostałej ilości (RWK 2017/39 art. 5).
42. Wniosek o pomoc powinien spełniać m.in. następujące wymagania:
- 1) być złożony przez zatwierdzonego dostawcę/szkołę podstawową,
 - 2) być prawidłowo sporządzony i ważny, tj. powinien spełniać następujące wymagania:
 - a) uwzględniać właściwość miejscową – wniosek został złożony do właściwego miejscowo Dyrektora OT KOWR,
 - b) jest kompletny – zawiera wymagane i poprawne załączniki, o których mowa w pkt 34,
 - c) jest poprawnie sporządzony – zawiera wszystkie wymagane informacje,
 - d) został podpisany przez osobę uprawnioną do reprezentowania zatwierdzonego dostawcy/zatwierdzonej szkoły podstawowej,
 - 3) dane dotyczące liczby udostępnionych porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych podane we wniosku o pomoc oraz w oświadczeniach szkół podstawowych potwierdzają, że produkty zostały udostępnione dzieciom zgodnie z:

- a) zawartymi umowami/oświadczeniem zatwierdzonej szkoły (załącznik III do „Warunków”) złożonymi w określonych terminach (załącznik VI do „Warunków”),
 - b) obowiązującymi warunkami i wymaganiami dotyczącymi udostępniania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych,
 - c) opublikowaną przez KOWR „Informacją” oraz przepisami unijnymi i krajowymi (dotyczy wniosku o pomoc składanego po 12 tygodniach udostępniania albo po 9,10,11 tygodniach udostępniania w przypadku, o którym mowa w pkt 7 ppkt 3)),
- 4) dane dotyczące liczby udostępnionych porcji owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych podane we wniosku są zgodne z danymi w oświadczeniach szkół podstawowych,
- 5) wnioskowana kwota pomocy w przeliczeniu na jedną porcję produktu nie przekracza odpowiedniej stawki pomocy dla 1 porcji.
43. W przypadku, gdy wniosek został złożony przez dostawcę/szkołę podstawową, którzy nie zostali zatwierdzeni do udziału w programie, tj. nie spełnia wymagań, o których mowa w pkt 42 ppkt 1, Dyrektor właściwego miejscowo OT KOWR wydaje decyzję o odmowie przyznania pomocy w ramach „Programu dla szkół”.
44. W przypadku, gdy wniosek nie spełnia wymagań formalno - prawnych, o których mowa w pkt 42 ppkt 2 lit. b - d właściwy Dyrektor OT KOWR przesyła do zatwierdzonego dostawcy/szkoły podstawowej *Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych we wniosku o pomoc*. W przypadku nie uzupełnienia braków w wyznaczonym terminie Dyrektor OT KOWR przesyła do zatwierdzonego dostawcy/szkoły podstawowej *Informację o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania*. W przypadku, gdy uzupełnienie braków formalnych wpłynie po terminie, uzupełnienie zostaje uwzględnione, jednakże jako datę złożenia wniosku przyjmuje się datę złożenia braków formalnych.
45. W przypadku, gdy wniosek nie spełnia wymagań, o których mowa w pkt 42 ppkt 3 - 5 właściwy Dyrektor OT KOWR przesyła do zatwierdzonego dostawcy/szkoły podstawowej pismo z prośbą o złożenie stosownych wyjaśnień oraz kserokopii ewidencji dostarczonych i udostępnionych owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych prowadzonej na formularzu stanowiącym załącznik VA do „Warunków” przez szkoły podstawowe, których dotyczy wnioski o pomoc.

W przypadku, gdy zatwierdzony dostawca/szkoła podstawowa nie przedłoży wyjaśnień w wyznaczonym terminie Dyrektor OT KOWR rozpatruje sprawę w oparciu o posiadany materiał dowodowy, tj. na podstawie złożonego wniosku i dokumentów załączonych do wniosku i zależnie od oceny sprawy Dyrektor OT KOWR wydaje stosowną decyzję.

46. W przypadku, gdy wniosek spełnia wszystkie wymagania określone w pkt 42, Dyrektor właściwego miejscowo OT KOWR wydaje decyzję o przyznaniu pomocy w ramach „Programu dla szkół”.
47. W przypadku, gdy wniosek spełnia wymagania określone w pkt 42 ppkt 1 i 2, ale przeprowadzona weryfikacja dokumentów wykazała, iż kwota należnej pomocy jest niższa niż kwota pomocy, o którą wnioskował zatwierdzony dostawca/szkoła podstawowa, Dyrektor właściwego miejscowo OT KOWR wydaje decyzję o przyznaniu pomocy w części w ramach „Programu dla szkół” do liczby porcji, dla której zostały spełnione ww. wymagania.
48. W przypadku, gdy wniosek nie spełnia wymagań określonych w pkt 42 Dyrektor właściwego miejscowo OT KOWR wydaje decyzję o odmowie przyznania pomocy w ramach „Programu dla szkół”.
49. Zapłata należnej kwoty pomocy będzie dokonana nie później niż trzy miesiące od dnia złożenia w OT KOWR prawidłowo sporządzonego i ważnego wniosku o pomoc, o którym mowa w pkt 32 (RK 2017/39 art. 5 ust. 3).

IX. Działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym

50. Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu realizacji w szkołach środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym, które służą prawidłowej realizacji programu dla szkół oraz upowszechniają wśród dzieci zdrowe nawyki żywieniowe*, dyrektorzy szkół podstawowych zobowiązani są do zapewnienia zrealizowania przez szkołę działań kształtujących zdrowe nawyki żywieniowe uczniów, wzbogacających wiedzę o pochodzeniu produktów rolnych oraz wiedzę o przeciwdziałaniu marnotrawieniu żywności.

W ramach ww. działań dyrektorzy szkół realizują w każdym semestrze roku szkolnego co najmniej dwa z poniższych działań:

- a) organizowanie konkursów i festynów tematycznych,

- b) organizowanie wycieczek do gospodarstw rolnych, gospodarstw ogrodniczych, zakładów przetwórstwa owoców i warzyw, w tym gospodarstw ekologicznych lub zakładów przetwarzających produkty mleczne, a także wycieczek na lokalne rynki, na których produkty te są oferowane,
- c) organizowanie warsztatów kulinarnych,
- d) zakładanie i prowadzenie ogródków szkolnych, w tym w formie grządek na parapecie, upraw w workach i donicach,
- e) wspólne spożywanie drugiego śniadania, połączone z degustacją owoców, warzyw, mleka i ich przetworów, z możliwością spożywania produktów regionalnych i ekologicznych,
- f) stosowanie innych sposobów upowszechniania informacji o korzyściach płynących ze spożywania owoców, warzyw, mleka i ich przetworów, w szczególności przez organizowanie wystaw, przygotowywanie prezentacji oraz wydawanie gazetek.

Powyższe działania obejmują każdorazowo edukację z zakresu:

- zasad zdrowego żywienia;
- pochodzenia i uprawy owoców i warzyw oraz produkcji produktów mlecznych;
- przeciwdziałania marnotrawieniu żywności, w tym upowszechnianie wiedzy jak przechowywać i przygotowywać żywność oraz jak postępować z odpadami spożywczymi i kuchennymi.

W zależności od rodzaju ww. działań ich wykonanie może również obejmować upowszechnianie informacji o zasadach rolnictwa ekologicznego, w tym znakowania produktów ekologicznych.

- 51. Działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym w zależności od ich rodzaju i możliwości organizacyjnych szkoły realizowane mogą być przy współudziale i zaangażowaniu rodziców dzieci biorących udział w programie.
- 52. Szkoły podstawowe biorące udział w programie zobowiązane są do przekazania do właściwego miejscowo Dyrektora OT KOWR w terminie do dnia 30 września 2019 r. informacji o rodzaju i formie przeprowadzonych działań towarzyszących w roku szkolnym 2018/2019 na formularzu stanowiącym załącznik IX do „Warunków”.

X. Ocena programu

- 53. Zgodnie z art. 9 ust. 2 RDK 2017/40 Polska zobowiązana jest dokonywać regularnej oceny wdrożenia „Programu dla szkół”, mającej na celu weryfikację

jego skuteczności, tj. określenie czy, i w jakim stopniu osiągnięte zostały zakładane cele programu, w tym jaki jest jego wpływ na nawyki żywieniowe dzieci, w tym spożywanie owoców i warzyw oraz mleka.

54. Zakres oceny programu określany jest przez Komisję Europejską i dotyczyć może m.in. spożycia owoców i warzyw oraz mleka, a także innych zachowań żywieniowych, wiedzy na temat zasad zdrowego odżywiania, prowadzonych działań edukacyjnych itp..
55. Szkoły podstawowe biorące udział w „Programie dla szkół” zobowiązane są umożliwić przeprowadzenie badań z zakresu oceny programu oraz w tej ocenie uczestniczyć. Rodzice/opiekunowie prawni dzieci wyrażając zgodę na udział dzieci w programie równocześnie wyrażają zgodę na udział swój i dzieci w prowadzonej ocenie programu.
56. Badaniami objęte mogą być zarówno dzieci uczestniczące w programie, jak i ich rodzice lub opiekunowie oraz przedstawiciele szkół.

XI. Kontrola

57. W ramach „Programu dla szkół” przeprowadzane są kontrole na miejscu:
- 1) u zatwierdzonych dostawców,
 - 2) w zatwierdzonych szkołach podstawowych,
 - 3) w szkołach podstawowych, do których dostawy owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych realizuje zatwierdzony dostawca,
58. W trakcie kontroli sprawdzane będzie m.in.:
- 1) dokumentacja dotycząca realizacji programu określona w przepisach krajowych i UE oraz „Warunkach”,
 - 2) czy dostawy były realizowane zgodnie z obowiązującymi warunkami i wymaganiami dotyczącymi udostępniania owoców, warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych, a także opublikowaną przez KOWR „Informacją”,
 - 3) czy dostarczone owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem określonym w przepisach krajowych i UE,
 - 4) czy dostarczone owoce i warzywa lub mleko i przetwory mleczne spełniają wymagania określone w przepisach krajowych i UE,
 - 5) liczba uprawnionych beneficjentów biorących udział w programie,

- 6) czy został umieszczony plakat dla „Programu dla szkół”, zgodnie z warunkami określonymi w RDK 2017/40 (dotyczy szkoły podstawowej),
- 7) czy szkoła zrealizowała w ramach uczestnictwa w programie zgodnie z wytycznymi MEN co najmniej 2 działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym w każdym semestrze roku szkolnego,
- 8) czy do realizacji działań edukacyjnych szkoła wykorzystwała materiały dydaktyczno-edukacyjne sfinansowane ze środków programu udostępnione szkołom, i w jakim zakresie.

59. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzone zostanie, że zatwierdzony dostawca/zatwierdzona szkoła podstawowa nie spełnia warunków udziału w programie określonych w przepisach UE i krajowych, Dyrektor właściwego OT KOWR, może:

- 1) cofnąć dostawcy/szkole podstawowej zatwierdzenie do udziału w programie lub
- 2) zawiesić zatwierdzenie dostawcy/szkole podstawowej na okres od 1 do 12 miesięcy,
- 3) udzielić upomnienia zatwierdzonemu dostawcy/zatwierdzonej szkole podstawowej.

60. Jeżeli w wyniku kontroli przeprowadzonej w szkole podstawowej stwierdzono, że szkoła podstawowa nie spełnia warunków udziału w programie, Dyrektor właściwego OT KOWR może udzielić szkole podstawowej pisemnego upomnienia lub objąć szkołę zakazem korzystania z „Programu dla szkół”.

XII. Dodatkowe informacje

61. Formularze wniosków oraz szczegółowe informacje można uzyskać w Oddziałach Terenowych KOWR oraz na stronie internetowej www.kowr.gov.pl.

62. Jeżeli dokument nie został złożony na obowiązującej wersji formularza, ale zawiera wszystkie wymagane informacje, uznaje się go za złożony skutecznie.

63. Podmiotowi/szkole podstawowej ubiegającemu/ubiegającej się o zatwierdzenie oraz szkole podstawowej nie przysługują względem KOWR roszczenia związane z poniesieniem kosztów i zobowiązań wynikających z przygotowania do udziału w „Programie dla szkół”.

64. Wszelkie dokumenty, tj. formularze i załączniki nie powinny zawierać przeróbek ani dopisków. W razie pomyłki, zmiany/korekty powinny być dokonywane poprzez

wykreślenie błędnych danych (z zachowaniem czytelności błędnego zapisu) i naniesienie danych poprawnych. Obok dokonanej w ten sposób zmiany/korekty musi znajdować się podpis osoby uprawnionej, która ją wprowadziła oraz data wprowadzenia zmiany/korekty. Niewykorzystane/niewypełnione pola tabel należy przekreślić. Jeżeli dokumenty wypełnione są w przeważającej części komputerowo, a jedynie niektóre informacje wpisane są odręcznie, to w przypadku, gdy wpisane odręcznie informacje są przedmiotowo istotne (liczba uczniów, ilość udostępnionych porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych), obok musi znajdować się podpis osoby, która je wpisała oraz data, tak, aby możliwa była ocena, kto i kiedy je wprowadził.

65. Dostawcy oraz szkoły podstawowe biorące udział w „Programie dla szkół” są zobowiązani do parafowania na żądanie KOWR dokumentów wielostronicowych wydrukowanych jednostronnie sporządzanych w ramach programu.

XIII. Formularze i załączniki

Załącznik I	Wniosek o zatwierdzenie dostawcy do udziału w „Programie dla szkół”
Załącznik II	Wniosek o zatwierdzenie szkoły podstawowej do udziału w „Programie dla szkół” Oświadczenie zatwierdzonej szkoły podstawowej w ramach udziału w „Programie dla szkół”
Załącznik III	
Załącznik IV	Wniosek o pomoc
Załącznik V	Oświadczenie szkoły podstawowej o liczbie porcji owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych udostępnionych dzieciom
Załącznik VA	Ewidencja dostarczonych i udostępnionych owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych do szkoły podstawowej
Załącznik VI	Obowiązujące terminy w „Programie dla szkół”
Załącznik VII	Warunki i wymagania dotyczące udostępniania owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych
Załącznik VIII	Umowa nieodpłatnego dostarczania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych do szkoły podstawowej w ramach „Programu dla szkół”
Załącznik IX	Informacja o przeprowadzonych przez szkołę podstawową w ramach „Programu dla szkół” działaniach towarzyszących o charakterze edukacyjnym
Załącznik X	Wniosek o objęcie dodatkowych dzieci „Programem dla szkół”
Załącznik XI	Oświadczenie szkoły podstawowej o przeprowadzeniu w niej strajku nauczycieli w kwietniu 2019 r.